

“Reforma justiției ține de o decizie politică”

Aprilie 2010

www.kas.de/rspsoe
www.kas.deArticol apărut în *Revista 22*, numărul 14/2010

BUCUREȘTI, ROMÂNIA – 30. MARTIE 2010

Directorul Programului Statul de Drept Europa de Sud-Est al Fundației „Konrad Adenauer”, Stefanie Ricarda Roos, vorbește despre principalele provocări ale sistemului judiciar din România.

Recentul raport pe justiție al Comisiei Europene remarcă eșecul justiției în cazurile de înaltă corupție. Credeți că acest eșec este cauzat de corupția din sistemul judiciar?

Din punctul meu de vedere, lupta împotriva marii corupții este o provocare deosebită. În ultimul an, am văzut evoluții pozitive în acest domeniu și putem spune că selecția cazurilor nu a fost una politică. Există o serie de factori care au impact asupra eficienței cu care justiția tratează cazurile de mare corupție. Sunt probleme de natură tehnică, cum ar fi scăpările din legislație, care sunt folosite de avocații celor acuzați de corupție pentru a împiedica rezolvarea cazurilor în fața unui complet de judecată. Apoi, poate fi vorba și de un factor de natură psihologică. Ar fi prea simplist să corelăm eșecurile justiției în lupta anti-corupție doar cu corupția din sistem. Corupția în justiție există, nu e doar opinia mass-media, ci au confirmat-o și actori din interiorul sistemului. Anul trecut am organizat o conferință pe această problemă, la care au participat reprezentanți ai instituțiilor implicate în actul de justiție, judecători și procurori, care au recunoscut existența corupției în sistem. Dar să dăm

vina doar pe corupția din sistem ar fi incorect.

Același raport al Comisiei Europene vorbește despre greva de anul trecut a magistraților. Cum ați perceput dvs. această formă de protest?

Personal, am fost surprinsă de această formă de protest al judecătorilor, pe care nu am întâlnit-o până acum. Spun asta din perspectiva enormei responsabilități pe care judecătorii o au în societate. Dar cred că cei care au inițiat protestul au făcut-o ca pe o ultimă soluție. Anul trecut am asistat la o mare dezamăgire exprimată de magistrați față de guvern și de Ministerul Justiției în special, mai ales din punctul de vedere al deschiderii spre dialog pe tema reformelor necesare. Între timp, situația s-a îmbunătățit, pentru că dialogul a început. Pe de altă parte, trebuie văzută și cealaltă fațetă a situației. Timp de mulți ani, Ministerul Justiției a fost acuzat că a intervenit prea mult, din punct de vedere politic, în sistemul judiciar. Anul trecut, iată că magistrații au cerut ministerului să intervină în chestiunea reformelor și să vină cu o agendă care să-i ajute să facă schimbările necesare. Reticența ministerului de a interveni în acest caz este explicabilă din perspectiva experiențelor din trecut. În același timp, cred că reforma justiției ține de o decizie politică, chiar dacă propunerile trebuie să vină de la magistrați. Dar reforma trebuie promovată de guvern și

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE DREPT
EUROPA DE SUD-EST**

DR. STEFANIE RICARDA ROOS

Aprilie 2010

www.kas.de/rspsoe

www.kas.de

aprobată de parlament. Acum știu că ministrul lucrează la o agendă a reformei, iar din discuțiile avute recent cu protestatarii de anul trecut reiese o evoluție pozitivă a procesului. Prin urmare, chiar dacă raportul Comisie Europene arată că protestul magistraților s-a adăugat la problemele care au încetinit mersul justiției, cred că, în urma impasului din toamna trecută, relațiile dintre magistrați și guvern s-au îmbunătățit.

Dar cum comentați faptul că magistrații înșiși au fost cei care au validat, în instanță, propriul protest? Nu credeți că asta este o lacună legislativă gravă?

Întregul parcurs al protestului, până la decizia Înaltei Curți, conform căreia greva a fost legală, m-a luat prin surprindere, măcar din perspectiva faptului că eu sunt avocat. Este doar unul dintre multele exemple din România în care asociațiile de magistrați folosesc legea fie ca să preseze asupra reformelor, fie pentru interese personale. Cu timpul, cred că magistrații se vor abține să folosească legea în interes propriu.

Care este opinia dumneavoastră față de reacția Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la reforma sistemului?

CSM este una dintre cele mai sensibile instituții în procesul de reformă, nu numai în România, ci și, de exemplu, în Bulgaria și Serbia, unde există deficiențe în cadrul instituțiilor care ar trebui să garanteze independența magistraților. Suntem într-un an decisiv pentru CSM, în care sperăm că vor avea loc alegeri. E foarte important cine vor fi membrii Consiliului. Din discuțiile pe care le-am avut cu magistrații a rezultat o anume rezistență din partea elitelor din sistemul justiției la schimbarea cadrului legislativ, mai ales în chestiunea numirii președinților Curților. Nu toți membrii CSM se opun schimbării, dar am sesizat o atitudine conservatoare și reticentă în fața reformelor. E de înțeles, dacă ne uităm la

elita judiciară, care deseori vrea să mențină statu quo-ul, ca un instinct de conservare. Legat de CSM, există un aspect care n-a fost menționat în raportul tehnic al Comisiei Europene, referitor la mentalitate, atitudine profesională și responsabilitate. Mi se pare problematic faptul că actualul președinte al CSM nu face un pas în spate, în ciuda protestelor vehemente care au urmat alegerii sale, pentru a proteja reputația sistemului și a da un bun exemplu. Sper ca viitoarea componență a CSM să aibă puterea, voința și responsabilitatea profesională de a lucra nu pentru interese particulare, ci pentru bunul mers al justiției. În plus, întregul corp al magistraților trebuie să fie deschis la reforma sistemului. Sunt câțiva reprezentanți reformiști foarte activi, dar ei nu vor reuși să schimbe singuri sistemul pe termen scurt, așa că au nevoie de sprijin.

Ce părere aveți despre implicarea factorului politic în justiție, mai ales din perspectiva cazului senatorului Cătălin Voicu?

În România, anumite cazuri din justiție sunt transformate în probleme politice, care dau naștere unor controverse între partide. În ultima lună, a devenit evident faptul că investigațiile DNA nu au fost direcționate către o anumită formațiune politică, ci au fost luați în vizor oameni de culori politice diferite, ceea ce e o demonstrație a imparțialității anchetelor. Există o ingerință a politicii în justiție, dar nu din partea partidelor, ci din interese particulare ale politicianilor care doresc să-și protejeze relațiile și să-și exercite influența. Ceea ce e caracteristic României, spre deosebire de țările Europei de Vest, este faptul că președintele țării a fost foarte vocal în problemele justiției. Asta a creat anumite fracturi și controverse, dar, într-o țară aflată încă în tranziție, cred că e nevoie încă de astfel de voci puternice care să scoată în evidență deficiențele din sistem.

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

***Pentru a rezista acestor ingerințe,
sistemul judiciar trebuie să fie puternic.***

**PROGRAMUL STATUL DE DREPT
EUROPA DE SUD-EST
DR. STEFANIE RICARDA ROOS**

***Prin programul Fundației „Konrad
Adenauer” dedicat tinerilor juriști
sperați să întăriți acest sistem?***

Aprilie 2010

**www.kas.de/rspsoe
www.kas.de**

Cheia consolidării justiției sunt oamenii din sistem. Sunt mulți factori care îngreunează munca magistraților: lipsa de personal, dotările tehnice ale Curților, legislația etc. Chiar și cei mai bine intenționați magistrați, impecabili din punct de vedere etic și profesional, nu-și pot face eficient treaba dacă nu au la dispoziție un cadru de lucru favorabil. Tinerii cu care lucrăm sunt extraordinari, dar e nevoie de timp, mai ales pentru că acum sistemul e alcătuit dintr-un amestec de oameni cu background și experiențe diferite. De aceea, cred că e foarte importantă instruirea tinerilor înainte de a intra în sistem, informarea lor asupra pericolelor cu care s-ar putea confrunta, a tentațiilor, a așteptărilor societății. Dacă intră în sistem cu acest bagaj de cunoștințe, le va fi mai ușor să facă față provocărilor. Una dintre principalele schimbări pe care le-am observat în România ultimilor 4 ani este că actorii implicați în actul de justiție vorbesc mult mai deschis despre problemele lor. Spre exemplu, anul trecut am organizat o dezbatere pe marginea corupției din sistemul judiciar și a fost pentru prima oară când s-a discutat deschis despre factorii care încurajează corupția magistraților. Se vedea cu ochiul liber că exista multă frustrare din partea magistraților, care au avut ocazia astfel să-și spună problemele. Dar nu putem vorbi cu adevărat despre o schimbare decât atunci când toți actorii implicați lucrează împreună.

**// interviu realizat de RĂZVAN
BRĂILEANU**